

การบริหารจัดการนักเรียน

นำเสนอโดย

นางสาววิจิตรา ไตรยวงศ์
รหัสนักศึกษา 62561802003

ความหมายและความสำคัญของงานกิจการนักเรียน

หลักการบริหารงานกิจการนักเรียน

ขอบข่ายการบริหารงานกิจการนักเรียน

ประโยชน์ของการบริหารงานกิจการนักเรียน

แนวทางการดำเนินงานกิจการนักเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายและความสำคัญ ของงานกิจการนักเรียน

ความหมายของงานกิจการนักเรียน

กิตติมา ปรีดีติลก (2532, น. 165) ได้ให้ความหมายของงานกิจการนักเรียนไว้ว่า หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน เป็นการดำเนินงานทั้งในและนอกโรงเรียน เริ่มตั้งแต่ก่อนที่นักเรียนจะเข้าเรียน ระหว่างอยู่ในโรงเรียน กระทั่งออกจากโรงเรียน

ความหมายของงานกิจการนักเรียน

ธีรวุฒิ ประทุมนพรัตน์ (2534, น. 6) ได้ให้ความหมายของงานกิจการนักเรียนไว้ว่า หมายถึง การบริหารกิจการนักเรียนที่กระทำนอกห้องเรียนมีความสำคัญในการพัฒนาเยาวชนให้เจริญเติบโตสมบูรณ์ ดีพร้อมทั้งจิตใจ อารมณ์ และสังคม ช่วยให้เยาวชนเป็นคนที่สมบูรณ์ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดีในสังคม และเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ

ความหมายของงานกิจการนักเรียน

จากการศึกษาความหมายของงานกิจการนักเรียน สรุปได้ว่า
งานกิจการนักเรียน คือ งานที่นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอน
ในห้องเรียน มีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ
สร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดแก่นักเรียน
ให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ความสำคัญของการบริหารงานกิจการนักเรียน

สมศักดิ์ คงเที่ยง (2540, น. 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานกิจการนักเรียนไว้ว่า การบริหารกิจการนักเรียนมีความสำคัญมาก ช่วยในการเสริมทักษะและเพิ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ให้กับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนสามารถปรับตัว แก้ปัญหา วิเคราะห์ปัญหา และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ความสำคัญของการบริหารงานกิจการนักเรียน

ตำรา ประเสริฐกุล (2542)

ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานกิจการนักเรียนไว้ว่า

- 1) ทำให้นักเรียนเป็นคนดี ใช้ชีวิตในโรงเรียน และสังคมได้ สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
- 2) งานกิจการนักเรียนสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างกว้างขวาง
- 3) ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาตนเอง มีความเจริญงอกงามทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
- 4) องค์ประกอบการเรียนรู้ นอกจากการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนแล้ว การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้จากกิจกรรมนอกห้องเรียน ซึ่งสามารถทำได้อย่างกว้างขวาง

ความสำคัญของการบริหารงานกิจการนักเรียน

จากการศึกษาความสำคัญของการบริหารงานกิจการนักเรียน สรุปได้ว่าการบริหารงานกิจการนักเรียนมีความสำคัญอย่างมากต่อนักเรียน ส่งผลดีต่อนักเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในทุกด้าน ก่อให้เกิดทักษะ ประสพการณ์ ส่งผลให้นักเรียนเป็นคนดี ใช้ชีวิตในโรงเรียน ในสังคมได้ ทั้งยังสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

หลักการบริหาร งานกิจการนักเรียน

หลักการบริหารงานกิจการนักเรียน

เสริมวิทย์ ศุภเมธี (2531, น. 8) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานกิจการนักเรียนไว้ดังนี้

- 1) งานด้านกิจการนักเรียนจะต้องจัดสำหรับนักเรียนทุกคน พยายามให้นักเรียนมีโอกาสร่วมกิจกรรมอย่างเท่าเทียมกัน
- 2) งานกิจการนักเรียนเป็นกระบวนการต่อเนื่องเริ่มตั้งแต่ก่อนที่นักเรียนจะเข้ามาในโรงเรียน ขณะอยู่ในโรงเรียน กระทั่งนักเรียนจบจากโรงเรียนไป และขณะที่นักเรียนอยู่ในโรงเรียนจะต้องถือว่าความปลอดภัยในชีวิต ความเจริญงอกงาม ต้องเกิดขึ้นในตลอดเวลา ทุกขั้นตอน อย่างสม่ำเสมอ

หลักการบริหารงานกิจการนักเรียน

- 3) งานด้านกิจการนักเรียนต้องยอมรับในความคิดที่ว่า นักเรียนทุกคนมีคุณค่า มีสิทธิ และเสรีภาพเท่าเทียมกัน เป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องช่วยปกป้องรักษาสิ่งเหล่านี้ไว้เพื่อเขา
- 4) งานกิจการนักเรียนต้องอาศัยความร่วมมือ และการประสานงานกับทุกฝ่ายในสถานศึกษา มิใช่เป็นหน่วยงานที่แยกเป็นอิสระ
- 5) โครงการต่าง ๆ ที่จัด ต้องสอดคล้องกับกฎระเบียบ นโยบายของโรงเรียน และของประเทศชาติ โดยมีการวางแผนการดำเนินงานไว้อย่างละเอียดทุกขั้นตอน

หลักการบริหารงานกิจการนักเรียน

จากการศึกษาหลักการบริหารงานกิจการนักเรียน สรุปได้ว่า
การบริหารกิจการนักเรียนต้องอาศัยความร่วมมือ
และการประสานงานกับทุกฝ่ายในสถานศึกษา
ดำเนินโครงการสอดคล้องกับกฎระเบียบ นโยบายของโรงเรียน
และของประเทศไทย จัดขึ้นสำหรับนักเรียนทุกคน ให้นักเรียนทุกคนมี
โอกาสเข้าร่วมกิจกรรม กระบวนการดำเนินงานของงานกิจการนักเรียน
เป็นกระบวนการต่อเนื่อง ต้องเกิดขึ้นตลอดเวลา
ทุกชั้นตอน อย่างสม่ำเสมอ

ขอบช่วยการบริหาร งานกิจการนักเรียน

ขอบข่ายการบริหารงานกิจการนักเรียน

ประภาพรพรณ เอี่ยมสุภชาติ และเดโช บุญยภักดิ์ (2526)

ได้กำหนดขอบข่ายของงานกิจการนักเรียนไว้ ดังนี้

1. งานบริการนักเรียนก่อนเข้าโรงเรียน
2. งานบริการนักเรียนระหว่างเรียน
3. งานการจัดกิจกรรมนักเรียน
4. งานบริการสำหรับผู้ที่ไม่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว

ขอบข่ายการบริหารงานกิจการนักเรียน

หวน พันธุ์พันธ์ (2528, น. 100) ได้กำหนดขอบข่ายของงานกิจการนักเรียนไว้ ดังนี้

- 1) การจัดกิจกรรมนักเรียน
- 2) การจัดบริการแนะแนว
- 3) การปกครองนักเรียน
- 4) การจัดบริการต่าง ๆ แก่นักเรียน

ขอบข่ายการบริหารงานกิจการนักเรียน

กิตติมา ปรีดีติลล (2532, น. 167) ได้กำหนดขอบข่ายของงานกิจการนักเรียนไว้ ดังนี้

- 1) การจัดทำทะเบียนประวัติ
- 2) การปกครองนักเรียน และวินัยในโรงเรียน
- 3) การจัดบริการต่าง ๆ
- 4) การจัดกิจกรรมที่ควรจัด

ขอบข่ายการบริหารงานกิจการนักเรียน

เทศ แก้วกสิกรรม (2538, น. 191) ได้กำหนดขอบข่ายของงานกิจการนักเรียนไว้ ดังนี้

- 1) การจัดกิจกรรมนักเรียน
- 2) การรักษาวินัยของโรงเรียน
- 3) การจัดสวัสดิการนักเรียน
- 4) การจัดบริการทางวิชาการ

ขอบข่ายการบริหารงานกิจการนักเรียน

จากการศึกษาขอบข่ายการบริหารงานกิจการนักเรียน สรุปได้ว่าการบริหารงานกิจการนักเรียนมีขอบข่ายในการบริหาร ดังนี้

1. ด้านงานแนะแนว
2. ด้านงานกิจกรรมนักเรียน
3. ด้านงานปกครอง
4. ด้านงานสวัสดิการนักเรียน

งานแนะแนว

กระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้เข้าใจตนเอง และสิ่งแวดล้อม

เป็นการให้ความช่วยเหลือให้นักเรียนรายบุคคล

เพื่อให้เกิดการพัฒนาในทุกด้าน เสริมสร้างฐานการศึกษา

การพัฒนาคุณภาพชีวิต และการสร้างประสิทธิภาพความเป็นมนุษย์
ให้กับนักเรียน ประสบความสำเร็จในชีวิต เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว

ทำประโยชน์ต่อส่วนรวม สังคม และประเทศชาติ

งานกิจกรรมนักเรียน

กิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนร่วมกันจัดขึ้น
นอกเวลาเรียน และนอกเหนือจากหลักสูตรที่โรงเรียนกำหนดให้เรียน
ในเวลาปกติ โดยปริมาณ และคุณภาพของกิจกรรมนักเรียนจะมีเพียงใด
ขึ้นอยู่กับโรงเรียนแต่ละแห่ง และความสามารถของนักเรียนแต่ละบุคคล
ทั้งนี้ต้องอาศัยความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา
และครูที่ปรึกษาของนักเรียนเป็นผู้ดำเนินการ เพื่อพัฒนานักเรียน
นักศึกษา ให้มีชีวิตในสถาบัน และในสังคมอย่างมีความสุข

งานปกครอง

งานส่งเสริมพัฒนาคุณภาพ แก้ไขความประพฤติของนักเรียนให้อยู่ใน
ระเบียบวินัย คัดกรอง ดูแล ปกป้อง รักษา รวมทั้งอบรมศีลธรรม
จรรยา มารยาทอันดี แก่นักเรียน ให้นักเรียนสามารถปกครองตนเองได้
ดูแลให้นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ
ด้วยความสมัครใจ เห็นคุณค่าที่เกิดจากการปฏิบัติ
อันจะนำความสุขมาสู่สมาชิกในสังคม

งานสวัสดิการนักเรียน

บริการต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อบริการนักเรียน ณ สถานที่ตั้ง เพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้มีการพัฒนาทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ซึ่งแต่ละสถาบันการศึกษาอาจมีการจัดบริการในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะความจำเป็นของแต่ละสถาบัน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ นักเรียน นักศึกษาของตน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสถาบันได้อย่างมีความสุข

ประโยชน์ของการบริหาร งานกิจการนักเรียน

ประโยชน์ของการบริหารงานกิจการนักเรียน

กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ (2535, น. 13) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารงานกิจการนักเรียนไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้นักเรียนได้สำรวจตัวเอง เข้าใจตัวเองในด้านความต้องการและความสนใจและความถนัดความสามารถ
2. ช่วยให้ครูรู้จักเด็กแต่ละรายได้ดีขึ้น และสามารถส่งเสริมความสามารถความถนัดของแต่ละคนได้อย่างถูกต้อง
3. ช่วยให้เด็กเพิ่มพูนประสบการณ์ และทักษะ

ประโยชน์ของการบริหารงานกิจการนักเรียน

4. ช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพ และพัฒนาการของเด็กได้อย่างเต็มที่
5. ช่วย让孩子ประสบความสำเร็จในงานของตน ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและความสุข
6. ส่งเสริมสัมพันธภาพศิษย์ธรรมจรรยาในการอยู่ และทำงานร่วมกันในโรงเรียน
7. ส่งเสริมการปกครองตนเองตามแนวระบอบประชาธิปไตย
8. ช่วย让孩子ทุกคนมีโอกาสศึกษาเล่าเรียนและได้รับประโยชน์สูงสุดเท่าเทียมกัน

ประโยชน์ของการบริหารงานกิจการนักเรียน

จากการศึกษาประโยชน์ของการบริหารงานกิจการนักเรียน สรุปได้ว่างานกิจการนักเรียนก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อนักเรียน และครูผู้สอน ส่งผลให้การดำเนินงานภายในสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ครูได้รู้จักนักเรียนมากขึ้น นักเรียนได้รับการบริการที่มีคุณภาพ เหมาะสม ตรงตามความถนัด และความสนใจของตนเอง นักเรียนทุกคนได้รับโอกาสที่เท่าเทียมกัน ช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในงานของตน ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ และความสุข

แนวทางการดำเนินงาน กิจการนักเรียน

แนวทางการดำเนินงานกิจการนักเรียน

กรรณิกา พันธ์อำพล (2535, น. 198 – 203) ได้กล่าวถึงแนวทางการดำเนินงานกิจการนักเรียนไว้ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของงานกิจการนักเรียน

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนงานด้านกิจการนักเรียน

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล

แนวทางการดำเนินงานกิจการนักเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น. 71) ได้กล่าวถึงแนวทางการดำเนินงานกิจการนักเรียนไว้ ดังนี้

1. วางแผน กำหนดแนวทางการส่งเสริมการจัดกิจกรรมนักเรียนของสถานศึกษา โดยสนับสนุนให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน
2. ดำเนินการจัดกิจกรรมนักเรียน และส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย ตามความถนัด และความสนใจของนักเรียน
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. สรุป และประเมินผล เพื่อปรับปรุง แก้ไข และส่งเสริมกิจการนักเรียน เพื่อให้การจัดกิจกรรมเกิดคุณค่าและประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง

แนวทางการดำเนินงานกิจการนักเรียน

พชรวรรณ จันทรางศุ (2526, น. 190) ได้กล่าวถึงแนวทางการดำเนินงานกิจการนักเรียนไว้ ดังนี้

1. ขั้นเตรียมงาน
2. ขั้นริเริ่ม
3. ขั้นดำเนินการ
4. ขั้นประเมินผล

แนวทางการดำเนินงานกิจการนักเรียน

จากการศึกษาแนวทางการดำเนินงานกิจการนักเรียน สรุปได้ว่าการดำเนินงานกิจการนักเรียนมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นเตรียมการ - ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของงานกิจการนักเรียน
2. ขั้นวางแผน - กำหนดจุดมุ่งหมาย, กำหนดวิธีการ , ระบุทรัพยากรที่ต้องใช้, ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม, คาดคะเนหรือตรวจสอบความผิดพลาดล้มเหลวที่อาจจะเกิดขึ้น
3. ขั้นดำเนินกิจกรรม - ดำเนินการตามแผนที่วางไว้
4. ขั้นสรุป และประเมินผล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิภาวรรณ โชติสวัสดิ์ (2555)

การบริหารงานกิจการนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษา ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี

- การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน
- การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม
- การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน
- การวางแผนงานกิจการนักเรียน
- การบริหารงานกิจการนักเรียน

วิทยานิพนธ์ โขติสวัสดิ์ (2555)

ผลการวิจัย

1. การบริหารงานกิจการนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. การเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู โดยภาพรวม และรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
3. การเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักเรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ปณิธิกฤษฎ์ เลิศล้ำ (2555)

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกิจการนักเรียนกับ
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

- ด้านงานแนะแนว
- ด้านกิจกรรมนักเรียน
- ด้านการปกครอง

ปณิธิกฤษฎ์ เลิศล้ำ (2555)

ผลการวิจัย

1. การบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 10 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านมุ่งมั่นในการ
ทำงานอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมา คือ ด้านอยู่อย่างพอเพียง และด้านใฝ่เรียนรู้
ตามลำดับ
3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกิจการนักเรียน กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ
นักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยรวม
มีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05

ปณิธิกฤษฎ์ เลิศล้ำ (2555)

ข้อค้นพบจากการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องกำหนดนโยบายการบริหารกิจการนักเรียน

ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์

โดยการส่งเสริม แนะนำแนวทางให้นักเรียนได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

ให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

และปรับปรุงการมีส่วนร่วมของครู ในการพัฒนาด้านกิจกรรมนักเรียน

เพื่อให้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนทุกด้านสูงขึ้น

ตัวอย่างการบริหาร กิจการนักเรียน

การพัฒนาระบบการบริหารงานกิจการนักเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์

วาทยุทธ์ พุทธพรหม (2555)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของระบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์
2. เพื่อพัฒนาระบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์

งานกิจการนักเรียน ด้าน
งานปกครอง และระเบียบ
วินัยนักเรียน
ได้แก่

- 1.การควบคุมความประพฤติ
ของนักเรียน
- 2.การแก้ไขความประพฤติ
ของนักเรียน
- 3.การส่งเสริมพัฒนาความ
ประพฤติของนักเรียนให้อยู่ใน
ระเบียบวินัยก่อให้เกิดความ
สงบเรียบร้อยในการอยู่
ร่วมกัน

ระบบการบริหารงาน
กิจการนักเรียนใน
สถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน
ตามกระบวนการ
ยุติธรรมเชิงสมานฉันท์

กระบวนการยุติธรรมเชิง
สมานฉันท์
หมายถึงกระบวนการ 4 ขั้นตอน
ประกอบด้วย

1. เกิดอะไรขึ้น
2. ใครได้รับผลกระทบอย่างไร
3. เราจะเยียวยาอย่างไร
4. เราได้เรียนรู้อะไร และความ
มุ่งมั่นในการไม่ทำให้เกิดการ
กระทำแบบเดิมอีก

ระบบการบริหารงานกิจการ
นักเรียนด้านงานปกครองและ
ระเบียบวินัยนักเรียน
หมายถึง

กระบวนการในการบริหารงาน
กิจการนักเรียนด้านงานปกครอง
และระเบียบวินัยนักเรียน
3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน
(Planning)

ขั้นตอนที่ 2 การนำแผน
สู่การปฏิบัติ
(Implementation)

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผล
(Evaluation)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. การพัฒนาระบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในงานวิจัยนี้ พัฒนาเฉพาะระบบการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านการปกครอง และระเบียบวินัยนักเรียน เนื่องจากกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เป็นนวัตกรรมใหม่ในการจัดการการกระทำผิด และพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ดังนั้นจึงเป็นกระบวนการที่ใช้ในงานปกครอง และระเบียบวินัยนักเรียนเท่านั้น
2. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ศึกษาสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารงานกิจการนักเรียนตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ในปีการศึกษา 2553 จากสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการการนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์สู่สถานศึกษาจำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่

ขอบเขตการวิจัย

กลุ่มที่ 1 สถานศึกษา จากโครงการเสริมสร้างสันติวัฒนธรรมในโรงเรียน และพัฒนาศักยภาพบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 80 สถานศึกษา โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

กลุ่มที่ 2 สถานศึกษา จากโครงการเยาวชนพลยุติธรรมเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาทเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสมหามงคลพระชนมพรรษา 80 พรรษา โดยสำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม ร่วมกับคณะสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล

กลุ่มที่ 3 สถานศึกษา จากโครงการวิจัยเรื่อง การทบทวนสถานการณ์ความรุนแรงในโรงเรียนปัญหาและทางออกที่เหมาะสม โดยรองศาสตราจารย์ดร.พฤทธิศิริบรรณพิทักษ์และคณะ

ผลการวิจัย

1. การบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ มีค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์สูงกว่าสภาพปัจจุบันในทุกด้าน และทุกประเด็น ค่าดัชนีของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาระบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยภาพรวมที่มีค่ามากที่สุด คือ ด้านการประเมินผล รองลงมา คือ ด้านการวางแผน และด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ
2. ระบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ที่พัฒนาขึ้นคือระบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ที่เน้น EPI มีลักษณะสำคัญ 3 ประการ

ผลการวิจัย

- 1) เป็นนวัตกรรมในการจัดการกับการกระทำผิด และพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนที่เน้นการบริหารความสัมพันธ์
- 2) เป็นการบริหารที่ให้ความสำคัญกับการประเมินผลเป็นอันดับแรก และให้ความสำคัญกับการวางแผน และการนำแผนสู่การปฏิบัติเป็นอันดับรองลงไปตามดัชนี PNI ของความต้องการจำเป็น
- 3) ผลลัพธ์ที่สำคัญของระบบมี 5 ประการ ดังนี้....
 - (3.1) ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขในห้องเรียน และโรงเรียนมีบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตร และปลอดภัย
 - (3.2) ผู้เรียนได้รับความเป็นธรรมจากการดูแลช่วยเหลือ ปกป้อง และคุ้มครอง ด้วยกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์

ผลการวิจัย

(3.3) โรงเรียนมีนวัตกรรมในการจัดการกับการกระทำผิด และปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้เรียนโดยใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ซึ่งส่งผลให้ปริมาณคดีความที่เข้าสู่ระบบการลงโทษตามระเบียบว่าด้วยการลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา พ.ศ. 2548 และระเบียบของสถานศึกษาและอัตราการออกกลางคันของผู้เรียนลดลง

(3.4) โรงเรียนมีวัฒนธรรมองค์กรที่ช่วยเหลือหลอมผู้เรียน และบุคลากรภายในสถานศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามเป้าหมาย และเจตนารมณ์ของหลักสูตร

(3.5) โรงเรียนมีระบบการพัฒนา ส่งเสริม และการป้องกัน แก้ไขปัญหาพฤติกรรมของผู้เรียน โดยใช้วิธีการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวก

ระบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ที่เน้นการประเมินผล (ฉบับที่ 1, 2)

1.การประเมินผล

1. ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการประเมินการบริหารงานกิจการนักเรียน ตามโครงการส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จสู่สาธารณชน
2. นำผลประเมินการบริหารงานกิจการนักเรียน ตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาทบทวน ปรับปรุงแก้ไขแผนงานอย่างต่อเนื่อง
3. ประเมินผลการบริหารงานกิจการ ตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์อย่างเป็นระบบ

ระบบการบริหารงานกิจการนักเรียน
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ตามกระบวนการยุติธรรม
เชิงสมานฉันท์ที่เน้นการประเมินผล

2. การวางแผน

1. กำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และความเข้าใจในการนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์
2. กำหนดนโยบายพัฒนาผู้เรียนให้มีวินัย คุณธรรมจริยธรรม ป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมโดยใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์
3. กำหนดแผนงานโครงการเกี่ยวกับการนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้ในการปรับพฤติกรรมนักเรียน

3.การวางแผนสู่การปฏิบัติ

1. นำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ไปใช้เมื่อมีนักเรียนกระทำความผิดหรือมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม
2. ประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนได้เสียทราบเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารงานกิจการนักเรียนตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์

ระบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามกระบวนการ ยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ที่เน้น EPI (ฉบับที่ 3)

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2545). กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการบริหารจัดการแนะแนว. กรุงเทพมหานคร: กรมฯ.

กรมสามัญศึกษา. (2530). คู่มือปกครองนักเรียนโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

_____. (2539). เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2539. กรุงเทพมหานคร: กรมฯ.

_____. (2540). กลยุทธ์การบริหารเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ: เอส แอนด์ วี กราฟฟิค.

กรมอาชีวศึกษา. (2540). ระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2529 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2537. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

กรรณิกา พันธ์อำพล. (2535). การบริหารกิจการนักเรียน. ยะลา: วิทยาลัยครูยะลา. อัดสำเนา.

กระทรวงศึกษาธิการ. (ม.ป.ป.). คู่มือส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงฯ.

_____. (2533). หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533). กรุงเทพมหานคร: กระทรวงฯ.

_____. (2545) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงฯ.

_____. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.

กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์. (2535). การบริหารงานกิจการนักเรียนเล่ม 1 – 2. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.

กิตติมา ปรีดีติลล. (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: อักษรพัฒนา.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2545). โครงการอบรมผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา การบริหารบุคลากร การบริหาร
กิจการนักเรียน. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

ดำรง ประเสริฐกุล. (2542). การบริหารกิจการนักเรียน. พิษณุโลก: สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.

เทศ แก้วกลีกรม. (2538). หลักการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบริหารการศึกษาและอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ธีรวิทย์ ประทุมทรัพย์. (2534). การบริหารกิจการนักเรียน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

นพพงษ์ บุญจิตราดุล. (2534) หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.

ปณิกฤกษ์ดี เลิศล้ำ. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกิจการนักเรียนกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

ประภาพรรณ สุวรรณสุข. (2536). บทบาทของผู้บริหารในการทำให้นักเรียนอยู่ในระเบียบวินัย. เอกสารสอนชุดวิชาการจัดการโรงเรียนประถมศึกษา. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ประภาพรรณ เอี่ยมสุภาสิต และเดโช บุญยภักดี. (2528). การบริหารงานกิจการนักเรียน. (เอกสารการสอนชุดวิชาฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์.

ผกา บุญเรือง. (2526). เอกสารประกอบการสอนแนะแนว 314 กิจกรรมนักเรียน. ชลบุรี: ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางแสน.

พชรวรรณ จันทรางศุ. (2526). กิจกรรมนักเรียนและแนวปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

พนม พงษ์ไพบูลย์. (2537). แนะนำคืออะไร. กรุงเทพฯ: แพรวพิทยา.

ภิญโญ สาร. (2526). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

รัตนา หิรัญรัตน์. (2539). การแนะแนวในโรงเรียน. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วัชร ทรัพย์มี. (2531). การแนะแนวโรงเรียน. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2532). งานกิจการนิสิตนักเรียนนักศึกษา. กรุงเทพฯ: พริกหวาน.

- วาทยุทธ์ พุทธพรหม. (2555). การพัฒนาระบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามกระบวนการยุติธรรมเชิง
สมานฉันท์ (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิภาวรรณ โชติสวัสดิ์. (2555). การบริหารงานกิจการนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามมาตรฐานการ
ปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี (ภาค
นิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2540). การบริหารกิจการนักเรียน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สวภาพ เทพกลีกุล. (2559). แนวทางการบริหารกิจการนักเรียนตามแนวคิดการเสริมสร้างความยืดหยุ่นผูกพันระหว่างโรงเรียนครอบครัวและ
ชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2526). คู่มือการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สุรดา ไชยสงคราม. (2555). กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรพันธ์ ยันต์ทอง. (2526). การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: แพรววิทยา.
- เสริมวิทย์ ศุภเมธี. (2531). การบริหารกิจการนักเรียน. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์วิทยาลัยบ้านสมเด็จพระเจ้าพระยา.
- หวน พินธุพันธ์. (2528). การบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- หัสตินทร์ เซาวนปรีชา. (2542). การบริหารงานกิจการนักเรียน. อุดรดิตถ์: สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์.
- อมรา เล็กเริงสินธุ์. (2540). หลักสูตรและการจัดการมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- อาทิตยา เวชกรณ์. (2559). แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม
การศึกษาเอกชนในจังหวัดนครสวรรค์(วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์.

- Dzivhani, Makwarela David. (2002, August). The Role of Discipline in School and Classroom Management: A Case Study. Dissertation Abstracts International. 40(4): 842–A.
- Frederick, R. W. (1959). The third curriculum. New York: Appleton Century Gofts.
- Friesen, F. (1997, December). Cyntia Norine 9 Survey of Parental Attitudes and Opinion Concerning Student Discipline in Saskatchewan Elementary School. Dissertation Abstracts International. 35(3): 642–A.
- Good, C. V. (1975). Dictionary of Education. Newyork: McGraw – Hill.
- Miller, Hoedore K. and Judith S. Prince. (1977). The Future of Student Affairs. Sanfrancisco: Jossey – Boss.
- Mingjiang Song. (2016). To Enhance the Level of Students Affairs Management by Target Navigation. 3rd International Symposium on Engineering Technology, Education and Management (ISETEM 2016). China: Chongqing Youth Vocational & Technical College, Beibei, Chongqing.
- Taylor, J. (2001). Finding the Right Stuff in Chief Student Affairs Officers. Unpublished Doctoral Dissertation, University of Missouri. Abstracts Online. http://media.wiley.com/assets/462/34/bus_lc_jb_taylor.pdf October 10, 2014.
- Tripp, P. S. (1970). "Organization for student personal administration", in Asia S. Knowless(ed.) Handbook for college and university administration academic. New York: McGraw – Hill.
- Wenbo Liu. (2019). Revelations from Student Affairs Administration of Universities and Colleges with Student–centeredConcept in the UK –Taking University of Reading as an Example. Advances in Social Science, Education and Humanities Research, volume 336. China: Northwestern Polytechnical University.

จบการนำเสนอ....